

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять третя

Стенограма пленарного засідання
30 квітня 2026 року

Київ 2026

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять третя

*Стенограма пленарного засідання
30 квітня 2026 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 30 квітня 2026 року)

Частина двадцять третя

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...6
Заява фракції політичної партії «Європейська солідарність» та фракції політичної партії «Слуга народу»	...17
Виступ Голови Антимонопольного комітету України Кириленка П.О.	...19
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...21
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації»	...21
Ратифікація Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України	...27
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місць поховання загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України	...35
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 30 квітня 2026 року Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місць поховання загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» та негайного направлення Президентові України на підпис	...37

Заява депутатської фракції політичної партії «Голос»	...38
Ратифікація Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про міжнародні автомобільні перевезення	...39
Заява депутатської групи «Довіра»	...45

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
30 квітня 2026 року, 10 година 3 хвилини
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати України! Переходимо до роботи. Я нагадую, що здійснюється пряма трансляція нашого засідання.

Слава Україні! Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

У разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження в наших колег народних депутатів України Антоніни Керимівни Славицької, група «Відновлення України», та Сергія Сергійовича Штепи, фракція «Слуга народу». Давайте привітаємо наших колег, побажаємо їм наснаги, міцного здоров'я та плідної праці на благо України *(Оплески)*.

Шановні колеги, сьогодні, 30 квітня, відзначається День прикордонника України. Щиро вітаємо особовий склад та ветеранів Державної прикордонної служби України з професійним святом. Ми висловлюємо глибоку вдячність усім військовослужбовцям-прикордонникам, які самовіддано виконують свій обов'язок, мужньо стоять на захисті суверенітету і територіальної цілісності України та гідно протидіють усім викликам і загрозам. Бажаємо вам міцного здоров'я, професійних успіхів, витримки та стійкості. Слава українським прикордонникам! *(Оплески)*.

Шановні колеги, за парламентською традицією я пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває вже 51-й місяць повномасштабного і збройного вторгнення російської федерації в Україну. Ми віримо в наших героїв і висловлюємо щире та глибоке вдячність усім захисникам і захисницям України за відвагу, мужність і самопожертву, які вони щодня виявляють у боротьбі за свободу, незалежність і майбутнє нашої держави. Дякуємо всім, хто незламно працює заради миру, свободи та перемоги України.

Прошу вшанувати хвилиною мовчання пам'ять усіх, хто загинув, захищаючи Україну, а також мирних громадян, зокрема дітей, загиблих внаслідок злочинних дій російського агресора. Світла пам'ять усім загиблим! Герої не вмирають!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, відповідно до рішення Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп сьогодні відводиться до 30 хвилин для виступів народних депутатів України.

Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Народний депутат Колебошин Сергій Валерійович, фракція «Слуга народу». Він передає слово *(Шум у залі)*. Зараз я обнулю.

Що ви робите? Шановні працівники, які обслуговують систему «Рада», чому ви ставите 1 хвилину? Виступи по 3 хвилини. Ви забулися чи що?

Будь ласка, Юліє. Я так розумію, ви будете виступати.

ГРИШИНА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні українці! Шановні колеги! На парламентських виборах в Угорщині перемогла партія «Тиса» на чолі з Петером Мадяром, і це створює нову політичну реальність, надає нам конструктивну можливість перезавантажити україно-угорські відносини. Україна до цього готова. Ми чуємо сигнали від нового угорського керівництва щодо необхідності врегулювання питань, які пов'язані з національними меншинами України.

Я хочу підкреслити, що Україна вже зробила системні та принципові кроки в цьому напрямі. У грудні 2022 року український парламент ухвалив Закон «Про національні меншини (спільноти) України». Це перший системний закон за роки незалежності України, який врегулював всі рекомендації Європейської комісії і європейські практики. У 2023 році в цьому залі український парламент ухвалив зміни до законів у сфері освіти, медіа та публічного життя, що фактично надали можливість представникам національних меншин навчатися і спілкуватися в публічному житті рідною мовою. Ці зміни були ухвалені тут конституційною більшістю голосів – 317 депутатів з усіх фракцій і груп. Це говорить про те, що український парламент має політичну волю гарантувати всі права національних меншин в Україні відповідно до європейських стандартів. І Україна готова працювати далі в цьому напрямі.

Ми з надією чекаємо на 9 травня – День Європи, коли відбудеться перше засідання нового скликання угорського парламенту і будуть сформовані нові органи міжпарламентської співпраці. Ми очікуємо на створення нової групи дружби з Україною, з якою ми будемо вибудовувати нові конструктивні відносини.

Угорщина – це наш безпосередній сусід, це країна, з якою нас пов’язує не тільки спільна історія, спільний кордон, але і тисячі родин по обидва боки кордону. Водночас Угорщина – це єдина країна, парламентську делегацію якої Верховна Рада не приймала в цьому залі. Тому зараз як співголова групи з міжпарламентських зв’язків з Угорщиною разом з народними депутатами запрошуємо парламентську делегацію Угорщини сюди, до парламенту України, щоб розпочати нову сторінку наших українсько-угорських міжпарламентських відносин. Ми зацікавлені в прогнозованій і ефективній співпраці з Угорщиною з фокусом на наші спільні інтереси і наше спільне європейське майбутнє.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі народна депутатка Борзова Ірина Наумівна, фракція «Слуга народу».

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу передати слово Крейденку Володимирі Вікторовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Вікторович Крейденко. Будь ласка.

КРЕЙДЕНКО В.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Я сьогодні вийшов на цю трибуну з дуже простою річчю. До мене постійно звертаються українці з різних регіонів, і вони всі розповідають одне і те саме: у мене згоріла машина, прилетіло у двір, авто немає, я втратив все, чим заробляв. І знаєте, що вони питають? Не про політику, не про рейтинги, а про те, чи допоможе їм держава. І в цей момент нам треба дати чесну відповідь, а сьогодні такої відповіді немає.

Саме тому необхідно включити до порядку денного та ухвалити законопроект [№ 11147](#) про компенсацію за пошкоджені та знищені автівки внаслідок російської агресії. Цей законопроект вже пройшов профільний Комітет з питань економічного розвитку і рекомендований до ухвалення за основу.

Про що цей проєкт закону і навіщо він потрібен?

По-перше, це справедливість. Ми вже ухвалили закон про компенсацію за знищене житло. Автомобілі – це теж майно. Для багатьох українців, особливо у невеликих містах і селищах, це єдиний засіб пересування, засіб заробітку, засіб виживання. Залишити людей без компенсації за знищений автомобіль означає поставити їх у нерівне становище порівняно з власниками нерухомості.

По-друге, ми пропонуємо в цьому законопроекті простий і зрозумілий механізм. Подав заяву через Дію або через ЦНАП, і протягом 30 днів отримуєш готове рішення, без зайвої бюрократії, без того, щоб бігати самому по різних органах і збирати довідки.

По-третє, норми цього законопроекту захищають насамперед тих, хто найбільше постраждав: учасників бойових дій, ветеранів, людей з інвалідністю, мобілізованих, багатодітні родини. Вони всі мають пріоритетне право на отримання компенсації.

По-четверте, і це важливо, реалізація закону не потребує додаткових коштів з державного бюджету. Фінансування передбачено через Фонд відновлення України, міжнародну допомогу і, окремо підкреслю, через репарації та стягнення з держави-агресора – росії.

Як я казав, законопроект вже пройшов профільний Комітет з питань економічного розвитку, доопрацьований з урахуванням зауважень профільних міністерств, рекомендований до прийняття його за основу.

Шановні колеги, ми часто говоримо правильні слова, але людям потрібні не лише слова, а й рішення. Законопроект є готовим рішенням, його не треба роками доопрацьовувати, відкладати на потім, його треба просто внести в зал на розгляд і проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Костюку Дмитру Сергійовичу, позафракційний. Будь ласка.

КОСТЮК Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Житомирщина. У нас бракує грошей на Збройні Сили України. Влада пропонує нам підвищувати податки для всіх українців: вже підвищили, вірніше, продовжили дію підвищеного до 5 відсотків воєнного збору на три роки після завершення війни, ПДВ для ФОП, посліжки теж будуть оподатковуватися. Максимально оподаткуємо країну, заберемо гроші у людей, щоб наповнювати бюджет, щоб розраховуватися з МВФ, мати гроші на армію.

Шановні колеги, я пропоную почати з себе. Питання стосується 2 мільярдів гривень – державне фінансування політичних партій, від якого жодна політична партія в цьому залі не відмовляється. Скажу навіть більше, за роки повномасштабного вторгнення жодна політична партія, яка отримує фінансування з державного бюджету, не виступала тут, у парламенті, з закликом скасувати це державне фінансування, ніхто не написав заяви, не відмовлявся. 2 мільярди гривень! З посилок влада нам пропонує зібрати 4 мільярди гривень. Хороші кошти для забезпечення армії.

Я знаю, чому, на жаль, ніхто не звертався. Тому що одні в цьому залі просто виводили через підконтрольний ФОП гроші з державного фінансування політичних партій, що доведено Рухом ЧЕСНО, другі – на підконтрольні ГО,

щоб робити і займатися благодійністю ніби від свого імені, треті витрачали сотні мільйонів гривень на газетки, які потім використовують бабусі у під'їздах, хоча б якась підтримка пенсіонерів.

Вчора я виступав з питанням про те, що ще в січні 2024 року я зареєстрував законопроект про зупинення державного фінансування політичних партій до кінця дії воєнного стану. На жаль, цей законопроект просто саботується у Верховній Раді, більше двох років не розглядається. Його надано на ознайомлення членам профільного комітету і все. Комітет не збирався, жодного разу не розглядав. За законом мав би зібратися, якщо проти – проголосувати проти. Але, видно, совість мучить, тому що люди побачать, хто проти того, щоб передати державні гроші, які йдуть від своєї партії, на ЗСУ. Інше питання, де можна зібрати гроші. Наприклад, 4 мільярди гривень так само, як з посилок, можна просто забрати з телемарафону «Єдині новини».

Хто з українців ще не розуміє, що таке телемарафон «Єдині новини», я коротко розповім у рамках регламенту. Це фактично змова з олігархами, тому що найбільші телеканали належать олігархічним групам. Фінансувати їх завжди було проблематично, тому що це збиткова річ, а під час війни взагалі замовлень немає. Тому з державного бюджету виділяються 4 мільярди гривень щороку на те, щоб показували потрібних людей на всіх телеканалах країни за державні гроші, які мали б йти не на піар окремих осіб, а на підтримку української армії. Ось, будь ласка, гроші замість підвищення податків для всіх українців, які можна зібрати просто завтра.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васильєв Ігор Сергійович, фракція «Слуга народу».

ВАСИЛЬЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федієнку Олександру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Федієнко. Будь ласка.

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Повномасштабна війна триває практично п'ять років. Вона ведеться в усіх існуючих доменах: на землі, в повітрі, на воді і в кіберпросторі. Україна – єдина країна у світі, що має досвід у цій війні, який вже визнано неперевершеним.

Сьогодні, шановні колеги, я хочу звернути увагу на законопроект про Кіберсили Збройних Сил України. Ідеться не просто про законопроект [№ 12349](#),

а про наших військовослужбовців. Кіберсили вже існують, вони працюють, знищуючи ворога в кібердоміні, виконують завдання 24 на 7. Поки ми з вами тут сидимо, вони і зараз знищують ворога, руйнують їх цифрові системи. Але у нас і досі немає закону, який міг дати Кіберсилам відповідний повноцінний статус, чіткі правила, належні можливості, а найголовніше – захист. Росіяни дуже вдало користуються, коли відбувається втручання, – звертаються до Міжнародного кримінального суду.

Цей проєкт закону не чиясь імпровізація, над ним понад три роки працювала команда фахівців, науковців, військовослужбовців і наших колег депутатів. Це зважений професійний документ, який пройшов складний шлях підготовки, де враховані і ваші пропозиції. І поки військовослужбовці виконують свою роботу в умовах війни, ми тут не можемо навіть внести цей законопроєкт до залу. «Чому?» – запитаєте ви мене. Тому що одна із наших колег, яка подала тисячу поправок, використовує їх не для покращення проєкту, а як інструмент блокування (колеги зараз немає, на жаль), поставити особисті вимоги вище за потреби військовослужбовців. Колеги... *(Шум у залі)*.

БЕЗУГЛА М.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Ти не бреш, я тут, на місці.

ФЕДІЄНКО О.П. Колеги, ми не маємо перетворювати парламент на інструмент шантажу... *(Шум у залі)*.

БЕЗУГЛА М.В. Ти робиш гарну вивіску, але там...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість виступити. Мар'яно Володимирівно, не робіть шоу!

БЕЗУГЛА М.В. Для чого ти брешеш?

ФЕДІЄНКО О.П. ...коли йдеться про оборону держави. Кожен день затримки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мар'яно Володимирівно, займіть своє місце *(Шум у залі)*.

БЕЗУГЛА М.В. Він просто бреше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мар'яно Володимирівно, дайте можливість виступити. Зупиніть час!

ФЕДІЄНКО О.П. Зупиніть час. Мені треба...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мар'яно Володимирівно, займіть своє місце. Я не хотів би, щоб хтось заважав вам виступати з цієї трибуни. Це називається демократія. Займіть своє місце. Ви потім можете взяти слово, записатися і виступити, але не заважати йому виступати.

Додайте 1 хвилину.

Олександр, я перепрошую за таку ганебну поведінку.

ФЕДІЄНКО О.П. Я не згадував, шановні колеги, жодних імен, жодних назв політичних сил і жодних прізвиськ депутатів.

Отже, я продовжую. Колеги, ми не маємо права перетворювати парламент на інструмент шантажу, коли йдеться про оборону держави. Кожен день затримки – це не просто процедура, це обмеження можливостей для тих, хто вже сьогодні воює в кіберпросторі за Україну.

Я закликаю керівників всіх фракцій проявити позицію та сприяти внесенню законопроекту № 12349 до порядку денного.

Мар'яно Володимирівно, ви зламали мікрофон.

Ми повинні дати військовослужбовцям те, що їм потрібно – закон та підтримку. Вони вже виконали свій обов'язок, час нам виконати свій обов'язок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі Герасимов Артур Володимирович, фракція «Європейська солідарність».

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Романівні Федіні. Дякую.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, дуже прошу послухати, бо зараз той рідкісний випадок, коли я говоритиму не про політику, а про наших дітей.

Шість днів тому у Львові підліток на самокаті збив дворічну дівчинку. Треба було бачити ці кадри, де дитина в крові з тріщиною в черепі, з пробитим підборіддям, із забоями, і зараз у дуже важкому стані перебуває в лікарні.

Два дні тому у Тернополі на Театральному майдані хтось на самокаті збив дворічну дитину. Дитина летіла через пів майдану. І таких випадків, коли люди на самокатах, особливо підлітки на самокатах, збивають маленьких дітей або людей літнього віку, є десятки, якщо не сотні щороку. На жаль, судова статистика показує, що кількість випадків зростає.

З 2020 року в Комітеті з питань транспорту та інфраструктури лежить законопроект [№ 3023](#) (не мій законопроект, а моїх колег), готовий до другого читання, яким регулюється норма щодо використання електросамокатів, сігвеїв та іншого подібного транспорту. Я спілкувалася зі своїми колегами і вони кажуть, що шість років транспортний комітет і якийсь там невідоме транспортне лобі блокує внесення цього законопроекту до залу на друге читання. Я не знаю, які там транспортні лобі і хто за що виступає, але я точно знаю, що ми маємо якнайшвидше врегулювати цю ситуацію, щоб наші діти не були травмовані, мали шанс на нормальне і безпечне життя.

Законопроектом № 3023 вводиться нова категорія транспорту. Ним визначається, де можна рухатися електросамокатами, вводяться обмеження і правила, обмежується вік використання, вводиться адміністративна відповідальність. Я зверталася до Голови Верховної Ради листом з проханням сприяти внесенню цього законопроекту до залу.

Колеги депутати, особливо ті, які мають маленьких дітей, мають розуміти його важливість. Вас не проб'єш «Міндіч-справами», вам наплювати на опозицію, але мені чомусь здається, що справа здоров'я і безпеки наших дітей нас мала б об'єднати. Я дуже прошу зробити все можливе, щоб законопроект № 3023 якнайшвидше був у порядку денному пленарного засідання Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Юрійович Кучеренко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Фракція «Батьківщина». Дякую. Шановні колеги, ми всі пережили дуже складну зиму, і розуміємо, що таке енергетична стійкість, енергетична безпека. Більш того, скажу вам відверто як професійна, фахова людина, немає жодних підстав вважати, що наступна зима буде легша. На превеликий жаль, вона буде ще важчою.

У цьому плані я не можу не звернути нашу увагу на так звані плани стійкості. Ми з кожного «ящика», на кожному каналі, від усіх ЗМІ чуємо сьогодні про якісь потужні, надпотужні плани стійкості. Я абсолютно не проти того, що сьогодні чотири штаби займаються цими планами стійкості. Коли уважно відстежуєш, Президент займається, проводить штаби, Прем'єр-міністр проводить, Перший віцепрем'єр-міністр проводить, віцепрем'єр-міністр проводить. Для нас з вами і наших виборців, громадян України ключове – чи буде результат від цього.

Хочу сказати, що там сьогодні набагато більше запитань, ніж відповідей. Насамперед треба зрозуміти, що жодні плани без фінансування нічим хорошим

не закінчатся. Досі не визначені джерела фінансування. Цифра названа астрономічна, вартість питання 280 мільярдів гривень. Де вони візьмуться? Як вони зайдуть туди? Як це буде профінансовано разом з фінансуванням органами місцевого самоврядування, абсолютно незрозуміло. Яскравим прикладом є Київ. Загальна вартість плану стійкості становить 65 мільярдів, а всього грошей на сьогодні бачать 10-12 мільярдів. То як і хто буде реалізовувати ці проекти?

Одночасно створили другу дуже велику проблему: НАК «Нафтогаз України» розіслав «листи щастя» всім теплокомуненерго, якими заблокував їм рахунки. Дійсно, він хоче все зробити, щоб вони заплатили гроші. Я розумію НАК «Нафтогаз України», компанії, якій не вистачає грошей завдяки бездарному керівництву коболових і компанії, не вистачає газу, але і в теплокомуненерго цих грошей немає, бо уряд і бюджет завинили їм 75 мільярдів гривень. З 2022 року, коли ми наклали мораторій, бюджет мав на себе взяти фінансування різниці в тарифах. Запитайте сьогодні вашого мера, запитайте тепловика, як він готується до зими, які там плани стійкості, якщо вони сьогодні вимушені закриватися і розпускати людей.

І ще останній акцент. Вчора керівник НЕК «Укренерго» вже оголосив, що додаткове навантаження – так звані відновлювальні джерела енергії, «зелена» енергетика, вже зобов'язує його вимагати підвищення тарифу для своєї компанії. Це те, що нас очікує найближчим часом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Як народному депутату з Луганщини, яка майже вся перебуває в окупації, мені щодня боляче дивитися, як переселенці ледь виживають.

Останні місяці ми спостерігаємо небезпечну тенденцію: держава стала ще більше економити на переселенцях. Здавалося б, куди вже більше. Майже всі переселенці і так втратили право на виплати, отримали житло та реальну допомогу від влади одиниці, але, як виявилось, чим далі, тим гірше. Масові перевірки та нові критерії призначення допомоги позбавили виплат сотні тисяч людей. Так держава намагається стимулювати людей іти на роботу, але такі дії Кабінету Міністрів призводять лише до зворотного результату, адже в людей немає можливостей для розвитку, немає роботи з гідною заробітною платою та перспектив.

Чи знайде мама з двома дітьми роботу в громаді, де не працюють садочки через відсутність укриття? Чи зможе вижити пенсіонер на пенсію у розмірі 2 тисячі 300 гривень, якщо у нього забрали 2 тисячі гривень допомоги на проживання, а оренда кімнати коштує 5 тисяч гривень? Держава забирає останнє

в людей. Замість того, щоб допомагати людям розпочати життя заново, ми змушуємо їх обирати між голодом у безпеці і поверненням під обстріли в сіру зону або в окупацію, бо там, принаймні, є свій дах над головою.

Я вимагаю накласти заборону на скасування виплат для найбільш вразливих категорій: пенсіонерів, людей з інвалідністю та сімей з дітьми у громадах, де не працює соціальна інфраструктура. Соціальна політика – це не про теоретичні цифри, а про виживання нації. Ми маємо зберегти громадян України в нашій державі, адже ці люди і є Україна.

Дякую всім, хто підтримує переселенців. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Арешонков Володимир Юрійович, група «Довіра».

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Хочу нагадати, нещодавно ми згадували про 40-у річницю з дня аварії на Чорнобильській атомній станції, вшановували ліквідаторів, учасників аварії. Водночас хочу ще раз підкреслити, що залишився невирішеним цілий комплекс проблем і питань, про які ми говорили багато років. Насамперед йдеться про невиконання цілого ряду законів України, підкреслюю, чинних, серед яких Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та інші.

Накопичився величезний борг держави перед чорнобильцями. Ідеться про соціальні пільги і гарантії, передбачені законом, які виплачувалися державою не в повному обсязі. Тому сьогодні ми ставимо питання: якщо такий борг існує, тоді держава має це підтвердити і запропонувати свій план, якщо є інше бачення, ми теж хочемо його почути. Мав бути представлений урядом новий законопроект про врегулювання і покращення пенсійного забезпечення чорнобильців і цілий ряд інших. Тому наполягаємо на прийнятті, бодай, короткої, але державної програми, яка вбере в себе всі ці питання і запропонує шляхи їх вирішення.

І ще одне. Останнім часом з боку представників батьківських комітетів учнів, представників регіонів досить часто порушувалося питання про те, щоб дати можливість випускникам 9 класів, які навчалися не за програмами Нової української школи, а у старшій школі завершувати навчання в 10-11 класах, зробити це в рамках тих навчальних закладів, де вони сьогодні навчаються. Міністерство освіти і науки, центральний орган виконавчої влади, не дає чіткої відповіді на це питання. Повинна бути якась позиція. Якщо ми відмовляємо в цьому батькам, говоримо, що рухаємося виключно за програмою Нової української школи – це одна відповідь, якщо ми враховуємо інтереси батьків, представників регіонів – тоді це інший шлях. Потрібно дати чітку відповідь.

Я звертаюся до наших колег з профільного комітету підключитися до вирішення цього питання, тому що воно є важливим для батьків і учнів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петруняк Євген Васильович, фракція «Слуга народу».
Будь ласка.

ПЕТРУНЯК Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).
Будьте добрі, передайте слово Разумкову Дмитру Олександровичу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).
Колеги, я вчора хотів запросити до Верховної Ради найбільшого реформатора в нашій державі. Я зараз навіть не про Умерова, про іншого «пішкохода». У нас є Голова Національного банку України Пишний (шаги, кроки, пішки – це все про нього) із зарплатою в розмірі 600 тисяч гривень. Він пропонує поміняти копійки, тому що без цієї реформи суспільство далі не може жити. Але паралельно він думає і про наглядові ради. Я його розумію. Маючи таку зарплату, можна думати про наглядові ради, а не про українців.

Вчора ставилася на голосування пропозиція заслухати його, тому що з 1 травня (я не знаю, чи почули ви вчора це, чи не почули) він дозволив державним компаніям купувати валюту для членів наглядової ради і виводити ці кошти без обмеження за кордон. Просто без обмеження за кордон. У громадян України, у вас такого права немає. Відкриваєте свій Монобанк, дивитесь, які ліміти вам виставлені на місяць, скільки ви можете заплатити, скільки куди ви можете відправити, скільки використати за кордоном, скільки зняти з цього рахунку. Паралельно той самий Національний банк через інші банки «кошмарить» українське суспільство, коли людям і дропами, і не дропами, всім іншим просто блокують рахунки, і потім їх починають ганяти по семи колах пекла. «Пишне» пекло. Бачите, ми живемо сьогодні саме в такому режимі.

Тому я не розумію позиції парламенту, чому ми знову відстоюємо інтереси наглядових рад, які нічого не роблять. Більша частина з них взагалі не приїжджала протягом повномасштабного вторгнення в Україну. Вони сидять за кордоном, збираються по два, три рази на місяць на дві-три години, отримують зарплати від 300, 600, 700, 800 тисяч гривень. Найбільша «поважна шпала» держави Лещенко, як ми почули, отримує аж 186 чи 187 тисяч гривень. До речі, він теж зможе виганяти ці кошти за кордон, тому що це стосується всіх представників наглядових рад.

У мене запитання. Може, все-таки нам вистачить розуму підтримувати не наглядові ради, а українське суспільство? Може, нам все-таки вистачить совісті обмежити максимальні зарплати, як пропонувалося ще в 2023 році, і як було проголосовано, наприклад, нашою поправкою 48, якою обмежувалася максимальна зарплата на рівні 10 мінімалок (станом на сьогодні це 86 тисяч гривень). Кому в наглядових радах мало, вони можуть звідти піти, втратити бронь і доєднатися до лав Збройних Сил України. Таку саму пропозицію можемо надіслати і Голові Національного банку України, який отримує понад 600 тисяч гривень щомісяця. Не влаштовує – нехай складає свої повноваження і йде служити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, оскільки була заминка... Ще виступатиме Штепа Сергій Сергійович. Ми обіцяли, трохи додамо час. Будь ласка, Сергію Сергійовичу. Це завершальний виступ.

ШТЕПА С.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»).* Добрий день! Дякую. Прошу передати слово Максиму Ткаченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Ткаченко. Будь ласка.

ТКАЧЕНКО М.М., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Вітаю, шановні колеги! Хочу зараз проаналізувати роботу щодо внутрішньо переміщених осіб. Сьогодні ми маємо два основних міністерства, які повинні займатися нашими людьми.

Житлом для переселенців, відновленням, будівництвом нового житла займається Міністерство розвитку громад та територій України. Якщо подивитися на звіт Рахункової палати, про яке житло від цього міністерства може йтися. Нам цікава ця інституція? Ми як держава фінансуємо її? Тоді нам мають бути цікаві і результати її діяльності. Колеги, давайте подивимося, у кого буде можливість сьогодні, завтра, на вихідних, якщо вони є у вас, подивіться на звіт про результати аудиту відповідності на тему: «Відновлення населених пунктів, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації». Майже пів тисячі пошкоджених та зруйнованих об'єктів, на які ми з вами виділили мільярди коштів для їх відновлення. І Рахункова палата, я сподіваюся, ми довіряємо цьому органу, дає висновки після свого аудиту: нуль завершених об'єктів. Ми вважаємо це нормальним, скажіть, будь ласка? З таким ставленням цього міністерства про яке нове житло для 5 мільйонів людей з Бахмута, Маріуполя, Луганська може йтися?

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності. Дякую всім, хто виходить постійно на трибуну і говорить про повернення дітям хоча б цих нещасних 3 тисячі гривень на оренду житла. Що робить Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності? Іде «назустріч». І щоб ви розуміли, діти, які в 2014 і 2022 роках вимушені були стати ВПО, переїхали з Луганська, Донецька, Горлівки, Криму в Київ, а після цього більше не переміщувалися, то для Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності ця дитина вже не ВПО. Дванадцять років тому люди втратили своє житло, діти з 2014 року не живуть вдома, і для Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності ці діти не ВПО, їм не потрібна ця виплата.

Далі. Дітям з прифронтових областей, які навчаються онлайн, а таких дуже багато (це питання постійно порушується), виплата на оренду житла неможлива, бо тільки тим дітям, які навчаються офлайн. Так, потрібно навчатися офлайн, це моя позиція, але ситуація така, що купа дітей, на жаль...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є заява від фракцій «Європейська солідарність» і «Слуга народу» з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Слово надається Бакумову.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний український народе! Зараз я хочу сказати про причини харківської кризи, про яку вже багато говорять: як місцева влада загнала харків'ян і зробила з них боржників, хоча харків'яни сумлінно сплачують податки, сумлінно платять за комунальні послуги. Але будь-яка фінансова криза сама собою не виникає, вона завжди є результатом управлінських рішень, і в умовах війни ці рішення мають особливу ціну. Саме тому важливо подивитися на модель функціонування місцевого самоврядування на прикладі Харкова.

Відсутність секретаря міської ради протягом п'яти років. Чергові сесії Харківської міської ради не скликаються з моменту обрання міського голови, бо пропозиція щодо кандидатури секретаря має бути внесена на розгляд ради на наступній черговій сесії після виникнення такої вакансії. Тому всі сесії з листопада 2021 року проводяться позачергово. Формально – все в межах закону, по суті – право використовується в інтересах концентрації повноважень в одних руках, і це вже не про процедуру, це про узурпацію влади. Фактично робота ради виключно в онлайн-режимі.

Так, розуміємо безпекові виклики, але коли це стає сталою практикою, це вже система без відкритості, без публічності, без довіри. Постійні комісії фактично не виконують свою функцію. Замість предметного розгляду

за функціональною спрямованістю відбувається відверта підміна процедури і понять. Фактично одна спільна комісія в онлайн-режимі за кілька хвилин проганяє десятки проєктів рішень міської ради без аналізу, без дискусії, без відповідальності. Це не робота комісії, це імітація, тоді як постійні комісії є ключовим інструментом депутатського контролю неупередженості і якості рішень. Але тут ні, і так все працює.

Таким має бути місцеве самоврядування? Чим воно відрізняється від військової адміністрації? Ну, напевно, що діяльність військової адміністрації є більш прозорою та демократичною. Чому у таких прифронтових містах, як Запоріжжя, Дніпро в умовах постійних загроз у міських радах обраний секретар, рада проводить чергові сесії, постійно працюють комісії? Але це, колеги, не випадковість, це про наслідки, які ми сьогодні маємо, про що ми вже говорили. Зовнішня обгортка виглядає дуже красиво, але місцева влада зробила з харків'ян боржників, хоча наші незламні і сильні харків'яни сплачують податки і добросовісно виконують свій громадянський обов'язок.

Мова не про персоналії – мова про принципи. Бо, коли система втрачає баланс, вона починає накопичувати проблеми: спочатку процедурні, потім управлінські, а згодом фінансові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили всі обговорення.

Мар'яна Володимирівна – з процедури. Будь ласка, 1 хвилина. Тільки з процедури.

БЕЗУГЛА М.В. Насамперед хочу вибачитися, тому що поведилася не зовсім коректно відповідно до норм Регламенту. Ми не маємо переривати виступи колег, це знову-таки некоректно відповідно до норм Регламенту, але колега може перервати якийсь один мій виступ.

Тим не менше, якщо говорити про мотиви, дуже коротко. Я не проти створення Кіберсил Збройних Сил України, але я проти того, щоб під час повномасштабної війни знову під керівництвом Сирського створювали новий штаб, який виконуватиме його забаганки. Якщо виконав кіберфахівець те, що він сказав, ти молодець, не виконав – підеш у піхоту. Це дійсно те, що хочуть кіберфахівці під красивою вивіскою? Я проти цього, я проти зловживань у Збройних Силах, я проти збільшення неповноважної влади чинного Головкама. Ми маємо шукати інше рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Мар'яно Володимирівно.

Шановні колеги, це важливо. Тому що всіх захоплюють емоції, але дуже важливо, щоб ми розуміли, що це парламент, і тут кожен може висловитися з того питання, з якого бажає. Тут повинна боротися аргументація, а не емоції і фізична форма. Дякую за цей дуже правильний жест. Сподіваюся, Олександр прийняв ці вибачення. Дякую. Це і є правильно. Дякую, Олександр, дякую, Мар'яно, ви порозумілися.

Шановні колеги, 8 квітня 2026 року Верховною Радою України відповідно до частини третьої статті 6, частини другої статті 34 Регламенту Верховної Ради було прийнято рішення щодо запрошення на пленарне засідання Голови Антимонопольного комітету України Павла Олександровича Кириленка для надання інформації.

Запрошую на трибуну Верховної Ради України до слова для виступу щодо тих питань, які йому ставили, Голову Антимонопольного комітету України Павла Олександровича Кириленка. Будь ласка, до 5 хвилин.

КИРИЛЕНКО П.О., *Голова Антимонопольного комітету України.*
Добрий день, шановні народні депутати! Я вже втретє буду інформувати про хід розслідування і про ті справи, які відбуваються на ринку реалізації світлих нафтопродуктів.

Комітет 2 березня розпочав заходи контролю на ринках нафтопродуктів у зв'язку зі стрімким зростанням. З 9 березня розпочато розслідування справи за ознаками можливого вчинення антиконкурентних узгоджених дій. Комітет вже здійснив збір та аналіз певної інформації, щоб мати повний комплекс різносторонньої інформації та даних для об'єктивного аналізу та неупереджених висновків про обставини і підвищення цін. Це дозволило нам зафіксувати певні тенденції на ринку з початку кризи.

Згідно з даними енергетичної митниці ціни імпорту пального почали стрімко зростати з початку березня. Іноземні виробники і трейдери дуже швидко відреагували на кризу на Близькому Сході та відразу підняли свої відпускні ціни. Відтак аргументи вітчизняних операторів автозаправних станцій щодо стрімкого зростання витрат на поповнення запасів знайшли своє певне підтвердження.

Для кращого розуміння (я, на жаль, не маю технічної можливості виводити дані на екран) я покажу зображення на папері синім кольором відображено зростання цін фактично з 26 лютого. Ви бачите ціну на *Platts* за світлі нафтопродукти, а саме за дизель. Як бачите, є зростання. Усім бажаючим я можу роздати вказану інформацію і відповісти за її дійсність, на 86 відсотків з 26 лютого по 31 березня на дизель відбулося зростання, імпорт почав зростати на 58 відсотків, відповідно лише на 39 відсотків зросли ціни вже на мережі АЗС. Це я не кажу про адвокатування, констатую фактичну наявність фактів, які були зібрані за тенденціями зміни ціни на пальне з моменту початку кризових явищ, які вже почали набирати оберти з 28 лютого поточного року. При цьому середні ціни на автозаправних станціях в Україні зростали повільнішими темпами: бензин – на 16 відсотків, дизель – на 39 відсотків. Але це, звісно, дуже суттєво було відчутно споживачам і всім безпосередньо жителям України.

Аналіз не завершено, наразі комітет зосереджений на більш глибокому вивченні та оцінці індивідуалізованих показників діяльності учасників ринку. Водночас комітет вже бачить, що більшість мереж АЗС діяли і продовжують діяти по-різному, що не дає підстав для передчасних висновків про вчинення

ними антиконкурентних узгоджених дій. Саме тому розслідування триває. Ринок вільний, не монополізований, на ньому діють близько 1 тисячі 200 операторів різного розміру. Тому говорити про зловживання монопольним становищем недоречно зараз.

Вкотре маю наголосити, АМКУ не є ані ціновим регулятором ринків, ані інспекцією з ціноутворення. Механізм захисту економічної конкуренції, на жаль, не спосіб миттєвого впливу на зменшення ціни.

На минулому тижні під час проведення тижня конкуренції Україна в особі Антимонопольного комітету України отримала статус асоційованого члена в Комітеті з конкуренції ОЕСР. Було проведено нараду з багатьма колегами з Франції, Румунії, отримано чітку відповідь, як діє цей алгоритм в країнах Євросоюзу. У країнах Європейського Союзу вказані органи і конкурентні відомства не мають втручання у вказану сферу. Там відбуваються певні регуляторні процеси з боку державних інституцій, а точніше, механізми держави, які застосовує або уряд, або держава.

Тому я можу на завершення сказати, що комітетом 23 квітня було внесено... (*Шум у залі*). Якщо це питання, я вам зараз назву ціни. На завершення зазначу, що ті рекомендації, які були внесені, спрямовані минулого тижня, щоб ціни, які є на АЗС...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павле Олександровичу, за участь у пленарному засіданні.

Шановні народні депутати, прошу зайняти свої місця.

Цимбалюк Михайло Михайлович. З процедури? Михайле Михайловичу, що у вас з процедури?

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановний пане Голово! Шановні колеги! Завершився піар-виступ чергового чиновника. Більшість колег навіть не слухали його цих 5 хвилин. Чи є сенс робити піар тим, хто не справляється з роботою? Ми сюди їх запрошуємо, тішимося, що набрали 150 плюс голосів.

Я пропоную дати доручення регламентному комітету змінити норму Регламенту для тих, кого ми сюди запрошуємо або викликаємо для звіту: виступ – 5 хвилин, запитання від усіх фракцій і груп – 1 хвилина, відповідь – 2 хвилини. Тоді хоча б ми почуємо те, що нас цікавить. В іншому разі черговий чиновник пропіарився, підлеглі підготували йому доповідь, і зараз він нам, депутатам, показує, як треба працювати. Вибачте мені, давайте почнемо себе поважати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Михайловичу, дякую за це зауваження. Але просто хочу наголосити, що все, що ми робимо, робимо відповідно до статей 6, 34 Регламенту. Якщо будуть зміни до Регламенту, думаю, цей зал їх розгляне.

Дякую.

Шановні колеги, переходимо до роботи. Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Перед голосуванням прошу народних депутатів перевірити наявність вашої особистої картки в пульті, що знаходиться на вашому робочому місці. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «за» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 201.

Проголосували: за – 201, проти – 11, утрималися – 2, не голосували – 76.

Шановні колеги, все як завжди.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Перелік питань, схвалений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано.

Шановні колеги, перше питання є дуже важливим. Це проєкт Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» ([№ 15184](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Будь ласка.

«За» – 187.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова народну депутатку України Мезенцеву-Федоренко Марію Сергіївну.

Маріє Сергіївно, будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні

українці! Дуже приємно, що ми розпочинаємо наш робочий день з питань національної безпеки нашої держави.

Колеги, прошу вас підтримати створення спеціальної тимчасової комісії, яка вже третій рік працює над тим забезпеченням на державному рівні взаємодії з малими корінними народами рф, які вона поневолювала, вбивала, депортовувала, чинила простий геноцид, протидіяла культурному розвитку, не давала розвивати власну мову тощо. Чи не нагадує вам це все ті агресії, які рф чинить сьогодні проти України і вчиняла проти інших європейських держав?

Колеги, ми сьогодні говоримо про такі народи як енеці, ненці, ямоти, алтайці, хакаси, марійці, мордовці, удмурти, черкеси, чеченці, аварці, кабардинці, комі та багато інших. Можливо, хтось навіть не знав про їх назву, але вони вже працюють і взаємодіють з нами, наприклад, на базі і теренах Парламентської асамблеї Ради Європи, щоб показати нашим партнерам, що росія сьогодні – це не просто росіяни, які напали на нас, які здійснюють агресію, а поневолені народи, і карта росії може виглядати абсолютно по-іншому. Питання деколонізації, деокупації, історичної справедливості – це інтерес нашої держави, це про справедливість.

Дуже прошу підтримати пропозицію про створення цієї тимчасової спеціальної комісії. Колеги, в багатьох резолюціях ПАРЄ, ОБСЄ та інших парламентських асамблей ми закріпили ці стратегічні питання. Прошу вас підтримати. Дякую 20 народним депутатам, які подали заявки щодо входження до складу цієї комісії. Запрошую вас до спільної роботи.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякую, Маріє Сергіївно.

Слово надається голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергію Віталійовичу Кальченку. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати України! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» (№ 15184), внесений нашою колегою Марією Сергіївною Мезенцевою-Федоренко та іншими депутатами (всього шість підписів). Головою комісії пропонується обрати народного депутата України Мезенцеву-Федоренко, члена фракції «Слуга народу»,

а заступником голови – депутата Юрчишина Ярослава Романовича, члена депутатської фракції політичної партії «Голос».

За підсумками розгляду цього проєкту постанови комітет ухвалив висновок і рекомендує парламенту згідно з положеннями статті 20, 138 Регламенту розглянути його з урахуванням зауважень, пропозицій щодо нової редакції тексту проєкту постанови, викладені у висновку, та визначатися шляхом голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи для обговорення цього проєкту постанови: два – за, два – проти.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово Валентину Наливайченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентин Наливайченко. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні пані та панове! Дорогі наші захисники! Саме до вас звертаємося, адже цілі батальйони, сформовані із представників поневолених народів російської федерації, разом із Збройними Силами України відбивають російську агресію. Настав час Україні визнати на найвищому законодавчому рівні роль, місце та права кожного з народів, які є унікальними, складають головне право людства – існувати і жити вільно на рідній землі. Україна рішуче підтримує таке право. Ми рішуче будемо боротися за власну незалежність і за право народів поневолених російською федерацією, існувати та розвиватися.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Герасимов Артур Володимирович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Прошу передати слово Володимиру В'ятровичу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Михайлович В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, дуже втішений, що вчергове в цьому парламенті розглядаються питання, які стосуються підтримки поневолених народів росії. Саме в цьому парламенті було ухвалено низку дуже важливих постанов, які стосуються цієї теми. Саме в цьому парламенті понад два роки тому було створено тимчасову спеціальну комісію, яка активно почала працювати, зокрема в діалозі з поневоленими народами росії. У капіталі цієї комісії безліч зустрічей з представниками поневолених народів, конференцій, ми бачимо міжнародну активність, привернення уваги світової громадськості до потреби в підтримці поневолених народів російської федерації.

Найважливіше, що вдалося зробити нашій тимчасовій спеціальній комісії, то це розробити проєкт закону [№ 11402](#), який стосується системної підтримки поневолених народів російської федерації. Ним пропонується перевести цю тему в систему державної політики, тому що ми впевнені, всі органи державної влади України мають злагоджено працювати проти російської імперії, послаблювати її, пришвидшувати її розвал зсередини.

На жаль, цей законопроєкт, який пройшов через профільний комітет, підтриманий Міністерством закордонних справ і безпосередньо паном Сибігою як міністром, і досі не може потрапити до порядку денного.

Користуючись нагодою, звертаюся до керівництва Верховної Ради, до Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп з проханням терміново, якнайшвидше включити до порядку денного законопроєкт № 11402, який має перевести цю політику в системну державну політику.

Наразі прошу підтримати проєкт постанови, який розглядаємо, щоб робота тимчасової спеціальної комісії, яка була ефективною, продовжувалася, і ми далі руйнували російську імперію.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Замість Батенка виступить Рудик Сергій Ярославович, група «Партія «За майбутнє»».

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні друзі! Весною 2022 року я прийшов до Голови Верховної Ради Руслана Стефанчука, а потім за його рекомендацією зателефонував міністру закордонних справ. Було прохання від Головокома звернути особливу увагу на визнання невизнаної Республіки Ічкерія. Це один з тих корінних народів, національно-визвольний рух якого давно мав би закінчити існування цієї імперії. Знаєте, що мені сказав міністр закордонних справ Кулеба? Не на часі. А через три місяці стало на часі, тому що забіг хтось інший, більш впливовий, із депутатів при так званих придворних.

І дуже добре, що ця ТСК вже працює не перший рік. Але, колеги, чи потрібно це розглядати першим пунктом порядку денного сьогодні, коли вся країна обговорює «плівки Міндіча»? Півтора місяця тому ТСК з питань оборони, яку я представляв у Верховній Раді, зробила багато висновків про зловживання у сфері закупівлі дронів, про провали, на жаль, на лінії фронту, про фортифікації, відомі на всю країну. Але в парламенту немає часу заслухати висновки нашої тимчасової слідчої комісії. Праворуч від мене – голова цієї комісії, ваш «слуга», який представляє монобільшість. Не на часі? Панове, я розумію, що завтра п'ятниця – день для дуже лінивих народних депутатів, які прийдуть лише з метою покрасуватися в урядовій ложі. А, може, все-таки давайте першим пунктом порядку денного наступного пленарного тижня заслухаємо цю тимчасову слідчу комісію і приймемо рішення про продовження її роботи. Голосуємо за цю ТСК, і звертаю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович.

Шановні колеги, після виступу Павла Андрійовича, у нас ще виступатимуть Веніславський і Сірко по 1 хвилині, і після цього ми голосуємо. Тому запрошуюю колег зайняти свої місця і підготуватися до голосування, бо буквально через 4-5 хвилин голосуємо.

Павле Андрійовичу, будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую. Депутатська група «Довіра». Шановний пане головуючий! Шановні народні обранці! Я сьогодні радію, що ми голосуємо за проект постанови про створення комісії, яка розробить засади державної політики щодо взаємодії з національними рухами корінних народів, поневолених російською федерацією. Я і сам бажаю в майбутньому долучитися до роботи цієї спеціальної комісії, адже підтримувати народи, поневолені росією, є нашим обов'язком. Ми повинні їм допомагати виборювати їхнє право на самоідентифікацію, самовизначення, розвиток і вивільнення з пут, цього колючого дроту, російської імперії. Тому вести діалог з активними представниками корінних народів є вкрай важливо. Ми за створення українським парламентом такої комісії.

Хочу підкреслити, що сьогодні дуже багато представників різних корінних народів, поневолених росією, допомагають нашим найвідважнішим українцям стримувати нашого спільного ворога – російського солдата на різних фронтах. Тому я закликаю наступним питанням розглянути і підтримати створення Національного меморіального кладовища, яке увіковічить пам'ять про наших захисників. Вкрай важливо, аби цей комплекс, правильно розроблений, сьогодні був проголосований українським парламентом у другому читанні та цілому. Це буде реальний крок назустріч до вшанування найвідважніших українських сердець.

З вірою в Бога і людей. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Веніславський Федір Володимирович. Потім – Сірко Юлія Леонідівна.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Шановні жителі поневолених, деколи знищених народів російської федерації! Те, що російська федерація робить в Україні з 24 лютого 2022 року, і те, що вона розпочала у березні 2014 року, є не виключенням, а системною, цілеспрямованою політикою, спрямованою на знищення цілих націй і народностей, право на існування яких росія заперечує своєю ідеологією, своєю послідовною політикою. Тому, безперечно, проєкт постанови про створення тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України, яка буде налагоджувати і підтримувати відносини з усіма поневоленими, знищеними народами чи тими, які знищуються російською федерацією, має бути підтриманий. Ми маємо робити все, щоб росія і її політика були зруйновані.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Сірко. Потім – ще Юрченко, і голосуємо. Колеги, займайте свої місця, будь ласка.

СІРКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, питання стосовно поневолених народів має розглядати не лише тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради, а це повинно бути частиною державної політики України на рівні Кабінету Міністрів та Офісу Президента. Ніхто не повинен ховатися від ситуації, коли росія, цей тиран, який піджимає і репресує не лише українські окуповані території, а й усі народи, які вони фактично кров'ю загнали в свою імперію. Ми всі повинні постійно займатися тим, щоб дати можливість, і наші ЗСУ дають можливість і надію на те, що коли-небудь російські поневолені народи будуть окремими націями з окремими лідерами, і розпоряджатимуться своїми ресурсами, щоб не було так, як зараз, коли москва викачує всі ресурси з поневолених народів, тримаючи їх за рабів. Сподіваюся, в один момент поневолені народи стануть окремими країнами і будуть з нами...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Юрченко. Будь ласка.

ЮРЧЕНКО О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний

виборчий округ № 211, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, навесні 2022 року ми вистояли проти другої армії світу, тому що ми були разом, в єдності. Якщо ми сьогодні зможемо об'єднати поневолені народи, ми отримаємо найвищий рівень безпеки для кожного українця, ми зможемо отримати шанс розпаду російської імперії. Тому, будь ласка, прошу підтримати цей проєкт постанови і створити такий інструмент для всіх нас.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Це дуже важливий проєкт постанови. Не треба добігати і намагатися в останню секунду проголосувати.

Хочу попросити вас підтримати цей проєкт постанови. Нагадую, що саме в цьому скликанні парламенту ми зробили все для того, щоб парламентський контроль на рівні тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій був максимально ефективним. Наші колеги, які об'єднують всі фракції і групи, сьогодні просять вас надати їм можливість зробити все для того, щоб ця тимчасова спеціальна комісія запрацювала. Шановні колеги, давайте зробимо все для того, щоб *make Russia small again*. Зробимо все для того, щоб поневолені народи мали свій шанс на визволення від ярма російської федерації.

Шановні колеги, закликаю кожного із вас підтримати цей проєкт постанови і дати можливість саме парламенту напрацювати відповідні рішення для того, щоб продемонструвати і свою суб'єктність, і свою політичну волю, і те, що ми є представниками українського народу. Запрошую вас до активного і позитивного голосування за цей проєкт постанови. Треба набрати 226 голосів, бо це тимчасова спеціальна комісія.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» ([№ 15184](#)) в цілому з урахуванням зауважень і пропозицій щодо нової редакції тексту, викладених у висновку головного комітету, та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу підтримати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Дякую. Вітаю і бажаю нашим колегам напрацювати справжні механізми реалізації мети цієї тимчасової спеціальної комісії як робочого органу українського парламенту.

Наступне питання – проєкт Закону «Про ратифікацію Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України» ([№ 0371](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова заступника міністра юстиції України Кравченко Людмилу Миколаївну.

Будь ласка, Людмилу Миколаївно.

КРАВЧЕНКО Л.М., *заступник міністра юстиції України*. Шановний Голово Верховної Ради! Шановні народні депутати! Щодня російська федерація завдає величезні збитки, втрати та шкоди як громадянам, державі, так і бізнесу. Нові жертви, нові зруйновані домівки, нова зруйнована і знищена інфраструктура. У відповідь на це Україна спільно з міжнародними партнерами відразу після повномасштабного вторгнення ініціювала створення всеохопного міжнародного комерційного механізму.

Як відомо, у травні 2023 року в структурі Ради Європи було створено реєстр збитків, який став фундаментом компенсаційного механізму. Станом на зараз можливість подання заяв відкрито за 21-єю із 43-х категорій для громадян України, і вчора відкрилася для держави і юридичних осіб. На сьогодні реєстр прийняв близько 150 тисяч заяв від постраждалих, із них понад 40 тисяч вже опрацьовано і зареєстровано в реєстрі.

Конвенція, що пропонується до ратифікації, визначає правові засади другого компонентного механізму Міжнародної компенсаційної комісії для України. Комісія буде незалежним адміністративним органом в інституційних рамках Ради Європи. Юрисдикція комісії охоплює військові збитки з 24 лютого 2022 року з можливістю подальшого розширення до 20 лютого 2014 року на території у межах міжнародно визнаних кордонів.

Конвенція стала результатом півторарічних тривалих міжнародних переговорів, яку було вчинено 16 грудня 2025 року в місті Гаага під час Дипломатичної конференції з прийняття конвенції. Безумовно, є інтерес у найшвидшому прийнятті та набранні чинності цієї конвенції. Підписали 35 держав та Європейський Союз (для набрання чинності необхідно 25 підписантів), надали згоду на її обов'язковість.

У зв'язку з цим, шановні народні депутати, дуже прошу підтримати проект Закону «Про ратифікацію Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Мережку Олександровичу, голові Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні 6 квітня 2026 року розглянув проєкт Закону «Про ратифікацію Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України» і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проєкт закону за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Законопроєкт розроблено з метою ратифікації Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України як другого компонента міжнародного компенсаційного механізму відшкодування збитків, втрат та шкоди, завданих агресією російської федерації проти України.

Першим компонентом міжнародного компенсаційного механізму є Реєстр збитків, завданих агресією російської федерації проти України, який слугує документальною формою обліку доказів та інформацією щодо заяв про відшкодування збитків, втрат чи шкоди, завданих міжнародно-протиправними діями російської федерації в Україні або проти України 24 лютого 2022 року або пізніше на території України в межах її міжнародно-визнаних кордонів, включаючи її територіальні води, всім зацікавленим фізичним і юридичним особам, а також державі Україна, включаючи її регіональні та місцеві органи влади, державні чи підконтрольні установи.

Комісія буде незалежним адміністративним органом в інституційних рамках Ради Європи, який прийматиме рішення щодо заяв про відшкодування збитків, втрат чи шкоди, завданих міжнародно-протиправними діями, вчиненими російською федерацією в Україні або проти України.

Станом на 19 лютого 2026 року конвенцію підписали 35 держав включно з Україною, а також Європейський Союз.

Шановні колеги, прошу підтримати рішення Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу представників фракцій і груп записатися на виступи для обговорення цього проєкту закону: два – за, два – проти.

Сірко Юлія Леонідівна, фракція «Голос».

СІРКО Ю.Л. Прошу передати слово Василенко Лесі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леся Василенко. Дякую.

ВАСИЛЕНКО Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, ми сьогодні розглядаємо не просто ратифікацію

міжнародного документа, а рішення, яке відкриває реальний шлях до компенсації для наших громадян, які постраждали внаслідок російської збройної агресії. Сьогодні цей механізм уже частково працює, понад 150 тисяч скарг уже подано. Функціонує Реєстр збитків, а це, по суті, сотні тисяч справ про втрату життя, майна, житла, здоров'я, близьких. Очікується, що ще буде подано від 6 до 10 мільйонів скарг. Але без цієї комісії всі ці заяви залишаться просто заявами, просто фіксацією фактів. Комісія потрібна, щоб ці справи розглядалися по суті, щоб можна було визначати розмір виплат, запускати реальний механізм виплати коштів нашим громадянам.

Шановні колеги, на сьогодні лише дві держави із необхідних 25 ратифікували цю важливу конвенцію. Україна має стати третьою. У нас мають бути залізобетонні аргументи на міжнародній арені закликати наших колег, уряди інших країн ратифікувати цю конвенцію. На сьогодні в нас такої можливості немає, поки ми самі не ухвалимо цю ратифікацію.

Тому я прошу вас однозначно голосувати за, підтримати ратифікацію цієї важливої конвенції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний, група «Довіра». Будь ласка.

Я перепрошую, Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Федіні Софії Романівні.

ФЕДИНА С.Р. Україна і мільйони українців стовідсотково заслужили на компенсації за ті збитки, які завдала московська агресія в Україні. Але скажіть, будь ласка, як на нас мають дивитися інші країни, коли в Україні півтора року Президент України не в стані підписати проголосований Верховною Радою закон (проект [№ 11161](#)) про фіксацію збитків українців і про їх компенсацію? Тисячі, якщо не десятки тисяч, внутрішньо переміщених осіб чекають на цей закон, а Президент півтора року не підписує, бо, бачте, його автором є фракція «Європейська солідарність». Це називається: нехай людям не буде нічого, аби не опозиція? А як мають ратифікувати цю конвенцію про компенсацію збитків країни (нам ще треба, ви кажете, підключити 23 країни), коли вони бачать ці всі скандали з «Міндічгейтом», коли в Україні найближчі друзі Президента крадуть на оборонці, енергетиці, можливостях для ВПО, крадуть на нашому майбутньому? Хто захоче Україні компенсувати щось, коли ці гроші, які приходять в Україну, освоюються і комуніздряться кварталом-офісними чиновниками? Так може бути? Ні, так не може бути. Так, ми маємо зараз ратифікувати цю конвенцію про компенсацію збитків. Але, колеги, я вчергове звертаюся до вас: вам не соромно бути «зеленими» безвольними, мовчазними

кнопками Офісу Президента, які використовують вздовж і впоперек? Станьте, нарешті, на захист України і скажіть своє слово щодо «Міндічгейту», що це неприйнятно і так не може бути!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра».

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Прошу передати слово Ларисі Білозір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пані Ларисо.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги, сьогодні ми ратифікуємо Конвенцію про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України, яку ми прийняли на зимовій сесії ПАРЕ в цьому році як продовження формування механізму відповідальності агресора. Ми дійсно системно будемо повноцінну систему справедливості. В ПАРЕ ми рухаємося до ключового результату, до запуску Спеціального трибуналу за злочин агресії росії проти України.

Справедливість має три ключові складові. Перше. Фіксація збитків. Уже 150 тисяч зареєстрованих заяв від постраждалих людей, які втратили рідних, близьких, які втратили майно, які мають пошкоджене майно. І зараз відкриваються ще п'ять нових категорій для бізнесу. Ця система запущена ще з травня 2023 року. Від ПАРЕ ми голосували відповідні резолюції. Наша делегація відіграла дуже активну, значну роль, коли, мабуть, ніхто не вірив, що можливо – *in absentia* – під час війни запустити трибунал. Але ми зробимо все можливе для цього.

Друге. Міжнародний Реєстр збитків не просто існує, він уже масштабується. Ідеться про бізнес, зруйновані заводи, спалені склади. Але реєстр – це лише перший етап, наступний – Міжнародна компенсаційна комісія, яка визначатиме конкретні суми.

І третє. Фонд, який треба наповнювати конфіскованими російськими активами.

Сьогодні ратифікація – це крок до запуску. Ми маємо бути одними із перших, і показати приклад іншим країнам. Тому що вже 15 травня в Кишиневі буде дуже важливий момент, коли доєднаються політично країни до ратифікації розширеної угоди про створення трибуналу, і ми дуже хочемо, щоб уже в парламентах ратифікували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І завершальний виступ. Я так розумію, від фракції «Слуга народу» Слинько Дмитро Михайлович. Будь ласка. Ще виступатиме Юрченко.

СЛИНЬКО Д.М., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Марії Мезенцевій-Федоренко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Мезенцева-Федоренко. Після неї – Юрченко, потім – Власенко. Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С. Шановний пане спікере! Шановні колеги! Шановні українці! Сьогодні ми ратифікуємо дуже важливий документ, і він про практичність. Ми заходимо з вами в застосунок «Дія» і бачимо, що Реєстр збитків вже охоплює 16 категорій матеріальних і нематеріальних збитків, розподілених за групами: полон, позбавлення свободи, втрата майна на підконтрольній і непідконтрольній Україні території, його пошкодження, втрата майна і пошкодження бізнесу, навіть вимушене переміщення через війну українців за кордон, яких понад 6 мільйонів. Усі наші шановні українці можуть вже сьогодні подавати заяви за тією чи іншою категорією, яких планується 43.

Про що говорить наш сьогоднішній документ? Щоб оцінити ті 150 заявок, а ми очікуємо, що буде не 1, не 2 і не 3 мільйони постраждалих українців, може, більше, комісія зможе оцінити суму компенсацій. Звісно, ми продовжуємо працювати над тим, щоб забезпечити ефективність роботи, а саме: передати Україні як країні, яка постраждала, заморожені суверенні і приватні російські активи, над чим працює і делегація ПАРЄ, і Міністерство юстиції, і Офіс Президента, всі колеги, які працювали зі всіма фракціями для того, щоб ця комісія запрацювала.

Також хочу звернути увагу, що голови територіальних громад, мери міст – всі сприяли тому, щоб поширити інформацію про застосунок «Дія» і Реєстр збитків. Офіс працює в Києві, офіс працює в Гаазі. Ми дякуємо Раді Європи і нашим постійним партнерам за те, що це може відбутися.

Колеги, це про справедливість, а також про практичність. Нас питають українці, що на практиці ми приносимо з міжнародної арени. То це один із важливих інструментів справедливості. Підтримайте це для всіх тих, хто є постраждалими та жертвами агресії рф.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Юрченко Олександр, фракція «Відновлення України». Потім – Сергій Володимирович Власенко.

Прошу запросити народних депутатів зайняти свої місця.

Олександр Юрченко. Будь ласка.

ЮРЧЕНКО О.М. Колеги, суть документа є дуже простою: Україна приєднується до конвенції, завдяки якій під егідою Ради Європи з'явиться принципово новий інститут – Міжнародна компенсаційна комісія для України,

покликана розглядати звернення від фізичних осіб, суб'єктів господарювання, держави загалом щодо шкоди, яку завдала росія. За кожним зверненням комісія проводитиме незалежну оцінку та призначатиме відповідне відшкодування.

Ратифікація конвенції передбачає не абстрактні обіцянки, а юридично закріплені зобов'язання. Росія має понести відповідальність на рівні міжнародного права. Підтримати дану ініціативу – це підтримати кожного українця, хто постраждав від цієї клятої війни. Група «Відновлення України» закликає підтримати проєкт закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Володимирович Власенко, фракція «Батьківщина», і голосуємо. Прошу народних депутатів підготуватися.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую. Шановний пане Голово! Ви знаєте, я хочу звернутися до всіх тих, хто говорить про те, що депутати нічого не роблять, працюють по два тижні в сесійному залі, і більше ні фіга не відбувається. Якби не українська парламентська делегація в Парламентській асамблеї Ради Європи, я стверджую, цієї конвенції не було б або вона була б пізніше.

Тому я хочу подякувати своїм колегам по парламентській делегації, які прикладали надзусилля для того, щоб ця подія відбулася в стислі рамки, якнайшвидше, і щоб наші громадяни могли отримати таку компенсацію. Звичайно, хочу подякувати Ірині Мудрій з Офісу Президента, яка є фронтвумен, лідером з цього питання. Але ще раз кажу, основну роботу зробили ви, мої колеги по парламентській делегації. Ще раз вам дякую! Дякую всім тим, хто говорить, що депутати лише займаються туризмом. Подивіться на сьогоднішнє голосування.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко – з процедури. Тільки з процедури і одразу голосуємо.

Прошу народних депутатів підготуватися.

Олексію Олексійовичу, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Дякую. Абсолютно з процедури. Пане Голово, це, дійсно, дуже важлива конвенція, яку я всіх закликаю підтримати. Дякую колегам по делегації, ми разом працювали над цим. Мені здається, коли приймаються рішення, пов'язані з роботою парламентських делегацій в Парламентській асамблеї Ради

Європи, Парламентській асамблеї ОБСЄ, Парламентській асамблеї НАТО, інших парламентських асамблеях, варто надавати 2 хвилини для виступу представнику делегації окремо, щоб озвучити позицію і розповісти, чому це важливо, як прийшли до цього, як цього добилися. Думаю, це було б правильно. Усіх прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заради справедливості хочу сказати, що від імені фракції «Слуга народу» участь брала Марія Сергіївна, яка є головою цієї делегації. Але, безперечно, від імені українського парламенту хочу подякувати всім парламентським делегаціям, які роблять такі важливі справи.

А тепер, друзі, тут ми маємо підтвердити важливість того, що зробили вони. Тому, шановні колеги, прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про ратифікацію Конвенції про створення Міжнародної компенсаційної комісії для України» ([№ 0371](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 283.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Дякую, колеги, за підтримку цього дуже важливого рішення.

З процедури? Максим Аркадійович Бужанський. Будь ласка.

БУЖАНСЬКИЙ М.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 25, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, щойно ви проголосували за утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань розробки основних засад державної політики щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації. Я не голосував. Я не заважаю роботі цієї ТСК, просто хочу сказати, що саме в час вашого голосування російська федерація атакувала місто Дніпро керованим дроном, який влучив у автобус, де були люди. Вже є один загиблий, поранені. Я хотів би нагадати, що будь-яка краща взаємодія з народами російської федерації – це триматися від них подалі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, рухаємося далі.

Наступне питання – проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місць поховання загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» ([№ 13693](#)). Друге читання.

Я запрошую на трибуну Галину Миколаївну Третякову.

Так, у нас будуть поправки. Ми домовилися. Шановні колеги, прошу не розходитися. Думаю, ми швидко пройдемо цей етап, бо це надзвичайно важливий проєкт закону. Будуть розглядатися дві поправки. Займіть свої місця, колеги.

Я так розумію, поправка 14. Галино Миколаївно, ви пропонуєте поставити на голосування поправку 14? Обґрунтуйте, будь ласка, і будемо голосувати.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати, прохання підтримати поправку 14. У нас є домовленість у залі, що ми не голосуємо за поправку 16, а голосуємо за поправку 14. Я думаю, ми достатньо проговорили, чого вони стосуються. Поправка 14 стосується виключно Національного військового меморіального кладовища і питання рішення Верховного Суду щодо землевідведення ділянки. Прошу підтримати. Це надзвичайно важливо сьогодні прийняти. Досягнута домовленість: поправку 16 не голосуємо, за поправку 14 голосуємо зеленою кнопкою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 14 комітетом відхилена. Галина Миколаївна як автор цієї поправки просить поставити її на голосування для врахування. Нам дуже важливо закріпити цю можливість за Національним військовим меморіальним кладовищем.

Ставлю на голосування поправку 14 для її врахування. Прошу голосувати.
«За» – 240.

Рішення прийнято.

Поправка 16. Начебто, Климпуш-Цинцадзе наполягала.

Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги, дуже прошу не підтримувати поправку 16 до цього законопроекту з огляду на те, що нею пропонується всі території, які є частиною Смарагдової мережі, не вважати такими, які є природоохоронними територіями. Якщо ця поправка залишиться в проєкті закону, це означає, що ми повністю ламаємо всі свої зобов'язання по відношенню до Європейського Союзу в галузі охорони довкілля. Сподіваюся,

ця ганьба, запропонована цієї поправкою до такого важливого законопроекту про Національне військове меморіальне кладовище, зараз буде виправлена, і ми не будемо розповсюджувати винятки на всі території Смарагдової мережі.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, позиція комітету щодо поправки 16.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Це має сенс. Позиція комітету і домовленість між всіма фракціями і групами та Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп – голосувати це жовтою кнопкою, тому що проголосували за поправку 14. Тут ідеться про внесення змін до статті 12 Земельного кодексу. Поправки тотожні. Якщо ми проголосували за поправку 14, це виключає поправку 16. Тому нам потрібно проголосувати її жовтою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 16 комітетом врахована. Галина Миколаївна пояснила причину, за якої бажано відхилити поправку 16, щоб не було дублювання.

Ставлю на голосування поправку 16. Прошу голосувати.

«За» – 6.

Рішення не прийнято.

Дякую всім.

Переходимо до результативного голосування. Шановні колеги, займіть свої місця. Дуже важливий законодавчий акт, норми якого уможливають належним чином...

Михайло Михайлович Цимбалюк, 1 хвилина, і все. Михайле Михайловичу, ми можемо... Бо зараз у мене піднімають руку інші. Можемо перейти до результативного голосування? Ми домовлялися проголосувати дві поправки, і на тому все. Я знаю, що підтримують всі, але ще раз прошу підтримати, бо це відкриття шляху до належного вшанування пам'яті наших героїв. Дуже прошу кожного із вас, шановні колеги, підтримати цей важливий законопроект.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо місць поховання загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» (№ 13693) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Дуже прошу кожного і кожному в залі підтримати цей законопроект. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Наступне питання – проєкт Закону «Про ратифікацію... (Шум у залі).

Перепрошую, надійшла заява від двох фракцій з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Шановні колеги... (Шум у залі). Що? Невідкладне підписання? Друзі, його ніхто не заблокує.

Олександр Сергійовичу, давайте проголосуємо за невідкладне підписання.

Шановні колеги, давайте проголосуємо пропозицію про невідкладне підписання, а потім виступ від двох фракцій. І ще будуть виступи з процедури, так?

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийнятий сьогодні в цілому закон (проєкт № 13693)...

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте.

Дмитре Олександровичу, що у вас з процедури?

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, Олександр Сергійовичу, насправді голосування – це просто позиція залу. Щоб не було жодних запитань, чи хтось буде блокувати цей закон, чи не буде, тому що це голосування є технічним, скажемо так, не є юридичним. Якщо хтось у залі буде блокувати, просто нехай про це скаже, якщо ні, я думаю, можна буде проголосувати, щоб потім ніхто не підставився з підписанням цього закону. Поставте запитання залу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хтось планує блокувати підписання цього закону? Ніхто.

Олександр Сергійовичу, будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийнятий сьогодні Верховною

Радою України закон (проект № 13693) та негайно направити його Президентові України на підпис.

Ставлю цю пропозицію на голосування. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні колеги, наступне питання – проект закону № 0349 (*Шум у залі*).

Ой, Боже, друзі, це ви постійно...

Надійшла заява з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Соломія Бобровська. Будь ласка, до 3 хвилин.

БОБРОВСЬКА С.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Знаєте, шановні колеги, я хвилююся, коли ми часто заграємося в практику своїми законодавчими рішеннями втручатися і коригувати рішення Верховного Суду. Дивіться, щоб нам всім, Україні як державі, інституції з Конституцією, потім це не «аукнулося». Зауваження і питання до Міністерства у справах ветеранів України і тих, хто будував цвинтар попри всі інстанції судів.

Але, тим не менше, хотіла б сьогодні від фракції і нашого Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки привітати Державну прикордонну службу України. Саме сьогодні, 30 квітня, у 1918 році під проводом полковника Петра Болбочана були поставлені перші прикордонні стовпчики біля нашого Азовського моря. Це перше.

Друге. З особливим трепетом хотілося б відзначити всі бойові бригади, які сьогодні воюють на передовій у складі Державної прикордонної служби, зокрема: бригаду «Помста» у складі «Гвардії наступу» (3-й Луганський прикордонний загін імені Героя України полковника Євгенія Пікуса), бригаду «Гарт» у складі «Гвардії наступу» (1-й Донецький прикордонний загін), бригаду «Сталевий кордон» у складі «Гвардії наступу» (15-й мобільний прикордонний загін ДПСУ), 10-й мобільний прикордонний загін спеціального призначення «ДОЗОР», 5-й Сумський прикордонний загін, Харківський, Бердянський, Краматорський, Херсонський, Чернігівський прикордонні загоони.

Усім тим, хто там несе службу, бажаю, щоб всі прикордонні стовпці, наші демаркаційні смуги були відновлені, а прикордонники, які несуть службу на західному кордоні, знали, як виглядають наші південний, східний і північний кордони.

Особливо в цей день чекають від Президента рішення про призначення Голови Державної прикордонної служби. У такий час немислимо не мати Голови ДПСУ четвертий чи п'ятий місяць поспіль. Це неприпустимо і неправильно, так само, як і голову Служби зовнішньої розвідки.

І останнє. У парламенті довго лежить законопроект про надання права ДПСУ розпоряджатися бюджетними коштами (першого рівня). Було б правильно всім нам повернутися до цієї ідеї, проголосувати і дати можливість прикордонникам, які сьогодні повноцінно виконують не лише захист кордону на заході і свої прикордонні зобов'язання, але й військові, нарешті дати їм можливість, щоб вони повноцінно могли бути органом, який розпоряджався б своїми коштами.

Вітаю всіх тих, хто носить гордо зелений берет. Сором тим, хто цей зелений берет ганьбить, особливо на західному кордоні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наступне питання – проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про міжнародні автомобільні перевезення» ([№ 0349](#)).

Запросіть народних депутатів до залу, будь ласка.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 169.

Рішення прийнято.

Запрошую до слова заступника міністра розвитку громад та територій України Деркача Сергія Анатолійовича.

Будь ласка, Сергію Анатолійовичу.

ДЕРКАЧ С.А., заступник міністра розвитку громад та територій України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про міжнародні автомобільні перевезення». Хочу відразу підкреслити, що це не просто про завершення процедур, це реальна підтримка нашого бізнесу. Розумію логічне питання: де Україна і де Марокко. Але у нас на сьогодні вже є запит від нашого бізнесу і перевізників для того, щоб здійснювати перевезення саме до Марокко. Між Україною та Королівством Марокко вже існує економічна співпраця. У середньому за останні роки

товарообіг між країнами становить 280 мільйонів доларів, він продовжує зростати. І складається парадоксальна ситуація: бізнес вже працює з країною, а наші перевізники не можуть здійснювати двосторонні перевезення, змушені витратити кошти на перевізників з інших країн для здійснення таких перевезень. Тому цей законопроект для нас є дуже важливим, особливо для бізнесу і наших перевізників.

Цією угодою визначаються правила доступу перевізників до ринку міжнародних автомобільних перевезень, зрозумілі умови виконання перевезень пасажирів та вантажів, можливість здійснювати перевезення між країнами транзитом та до третіх країн. Після набрання чинності угодою українські перевізники зможуть напряду працювати в цьому напрямі, розширювати свою присутність на міжнародних ринках, підтримувати експорт української продукції. Тому це рішення, на яке перевізники чекають сьогодні, фактично після ратифікації, дасть їм можливість здійснювати перевезення. Нагадаю, наші перевізники здійснюють перевезення вже до більше ніж 50 країн Європи та Азії, і це розширює нам ринки і географію на запит нашого бізнесу.

Тому прошу підтримати. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую до слова Олександра Олександровича Мережка, голову Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

МЕРЕЖКО О.О. Шановні колеги! Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні розглянув внесений Кабінетом Міністрів України проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про міжнародні автомобільні перевезення» та рекомендував прийняти його за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Ратифікація зазначеної угоди дозволить виконати внутрішньодержавні процедури, необхідні для набрання чинності Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про міжнародні автомобільні перевезення, вчиненої 28 червня 2025 року в місті Стамбулі згідно із законодавством України.

Прийняття акта створить правові підстави для реалізації угоди та забезпечить можливість виконання перевезень вантажів та пасажирів автомобільним транспортом між Україною та Королівством Марокко.

У пояснювальній записці до проекту закону за підписом віцепрем'єр-міністра з відновлення України – міністра розвитку громад та територій України Кулеби зазначається, що реалізація закону не потребуватиме додаткових витрат з державного чи місцевих бюджетів.

Прошу підтримати рішення Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та прийняти проект Закону «Про

ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про міжнародні автомобільні перевезення» за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи для обговорення цього проекту закону: два – за, два – проти.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Колеги, Марокко – це, звичайно, дуже важливо і ратифікувати угоду з ними потрібно. Але яка угода сьогодні Україні найбільше потрібна? Це ратифікувати угоду із Зеленським і Міндічем про явку з повинною і повернення державних грошей.

Знаєте, в народі вже ходить анекдот. Школа, урок математики, вчителька каже: «Вовочка, якщо в бюджеті було 30 мільярдів гривень, Шефір з Умеровим і Міндічем «перетерли» про 10, скільки залишиться грошей в бюджеті?» Вовочка каже: «Ніскільки, Маріє Іванівно». Вчителька каже: «Вовочко, та ти не знаєш математики». А Вовочка каже: «Та ні, Маріє Іванівно, то ви не знаєте Умерова з Шефіром і Міндічем». Скільки це все триватиме, що ми періодично, раз на декілька місяців, дивимося цю ганьбу, ці чергові плівки?

У мене просте запитання. Минуло понад 30 годин, як вся країна почула, що Умеров вирішує питання з Міндічем на посаді міністра оборони про оборонні жилети, що Умеров з Міндічем фактично є співвласниками компанії *Fire Point*, як вони її продають, як туди качають бюджетні мільярди. Понад 30 годин! Де реакція Умерова? Де реакція Зеленського? Ну хоч слово скажи! Про все, що завгодно, у своїх вечірніх зверненнях – тут повна тиша. Вово, що сталося, чому тиша? Умеров має бути негайно звільнений. Питання підозри Умерову – це питання до НАБУ і САП. І це теж важливе питання. Де підозра? Але питання звільнення Умерова мало відбутися ще вчора. У жодній цивілізованій країні Умеров не міг би обіймати посаду ні хвилини більше. У нас повна тиша, і роблять вигляд, що все нормально, і далі «пилять» бюджет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Швачко Антон Олексійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Володимиру Крейденку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Крейденко. Будь ласка. Володимире, може, звідси?

КРЕЙДЕНКО В.В. Уже з місця почали. Безумовно, така ратифікація між Україною і Королівством Марокко дуже важлива. Безумовно, нам треба нарощувати автомобільні шляхи, напрямки, де наш бізнес може розвиватися і примножувати ті товарообіги, які існують у нашій країні. Безумовно, нам потрібні додаткові кошти в наш бюджет, сплата податків і таке інше. Але ця угода має нести не рамковий характер, а бути практичною. І тут важливо, що Міністерство розвитку громад та територій пропрацювало і створило всі умови для того, щоб наші перевізники доїжджали до Марокко, здійснювали ці перевезення без додаткових навантажень і якихось перепонів.

Тому в цілому підтримуємо, тиснемо зелену кнопку і починаємо ці автомобільні перевезення, автомобільні контакти з Королівством Марокко. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире. Далі Сергій Владиславович Соболев, фракція «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Наливайченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентин Наливайченко. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Ми виступаємо за ратифікацію цієї угоди, ми виступаємо за те, щоб наші перевізники мали можливість вільно перевозити, заробляти, здійснювати транзит, забезпечувати економіку, обороноздатність нашої держави та вільно виходити на світові ринки. Ми розуміємо, що зараз, під час війни, вкрай важливо без хабарів, без черг, швидко тут і зараз доставляти до Збройних Сил України озброєння, знаряддя, все те, що допомагає обороняти країну. Ми розуміємо і підтримуємо, щоб швидко і без перешкод доставлялася гуманітарна, медична допомога, все, що потрібно для виживання країни.

Ми як фракція «Батьківщина» виступаємо за транспортний безвіз, за промисловий безвіз, за вільний простір для українських виробників на ринках

Європейського Союзу та країн-кандидатів, країн, які мають угоди про асоціацію з Європейським Союзом як Королівство Марокко.

Тому голосуємо за та сприяємо розвитку української економіки.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

І завершальний виступ. Ярослав Іванович Железняк, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Важко говорити про інфраструктуру, не згадавши про те, що у нас з власною. А ті, хто не до кінця слідкують за фінансовою звітністю, давайте я вам зачитаю один фрагмент, який є в засобах масової інформації. Якщо коротко, він говорить про те, що європейські партнери, напевно, переслухавши ще раз «плівки Міндіча», відмовилися давати гроші з кредиту на відновлення енергетики, і тому за даними видання «Економічна правда» Міністерство фінансів просить міністерства та відомства надати пропозиції з економії державних бюджетів. Насамперед шукають економію в Міністерстві освіти і науки, Міністерстві охорони здоров'я та Міністерстві соціальної політики, сім'ї та єдності України. Треба знайти 270 мільярдів гривень. Хто пам'ятає, як виглядає наш державний бюджет, це приблизно весь бюджет цих міністерств. І це наша реальність, яка настане досить скоро і яку всі ми як громадяни відчуємо вже найближчого опалювального сезону.

Але попри все це, попри секвестр бюджету, попри те, що у нас не вистачає на це грошей, вчора уряд дав ще одну новину: продовжив програму «єБачок» на місяць для того, щоб власники мерседесів, BMW, інших досить великих автомобілів заправилися трохи більше за рахунок платників податків.

І ще одна новина. Той самий уряд зараз прийде до вас, насамперед депутатів більшості, просити скасування пільг на посилки, щоб знайти 10, а то і менше мільярдів гривень у державний бюджет.

Скажіть мені, будь ласка, а вам не здається, що у нас є певний дисонанс між цими новинами, які не тільки про бюджет, який ми скоро побачимо знову, а й про відключення, дай Бог, тільки енергетики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі, хто бажав, виступили, так?

Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосування.

Керуючись статтею 28 Регламенту Верховної Ради України, пропоную провести спочатку сигнальне голосування щодо прогнозування результатів розгляду проєкту закону № 0349.

Василю Івановичу, ви постійно піднімаєте руку, коли я пропоную провести сигнальне голосування. Що у вас з процедурою?

Німченко Василь Іванович. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»)*. Тільки не треба мене вчити. Я хочу вам повідомити ще раз, що ви не уповноважені застосовувати статтю стосовно сигнального голосування. Це стосується лише порядку денного. Почитайте Регламент. Ви вчора «збили» два законопроєкти, один із яких пенсійний – щодо допомоги людям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василю Івановичу, я перепрошую, можна я одразу...

НІМЧЕНКО В.І. Тому хотів би, щоб ви дотримувалися Регламенту. Ви бачите, що статтю 28 можна застосовувати скрізь. Так не буває. Почитайте Регламент уважно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василю Івановичу, давайте разом з вами прочитаємо статтю 28.

У частині першій зазначено, що головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради має право, і тут є дві складові. Перше. Головуючий, тобто я, на пленарному засіданні Верховної Ради повідомляє, що зараз іде пленарне засідання Верховної Ради. Друге. Головуючий має право, тобто певні повноваження (читаю пункт 11): «проводити рейтингове (сигнальне) голосування для прогнозування результатів голосування питання порядку денного пленарного засідання Верховної Ради». Я нагадую, що ми розглядаємо проєкт закону № 0349. Як бачите, співпали всі складові, Василю Івановичу. Все нормально. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі.

Артуре Володимировичу, ви теж? Давайте, Артуре Володимировичу.

ГЕРАСИМОВ А.В. Руслане Олексійовичу, слова «сигнальне голосування» на екрані дуже маленькими літерами, можна значно їх збільшити. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, тут така справа: або збільшити літери, або екран треба збільшувати. Знаєте, так треба зробити.

Керуючись пунктом 11 частини першої статті 28 Регламенту Верховної Ради України пропоную провести сигнальне голосування щодо прогнозування результатів розгляду проєкту закону № 0349. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 226.

Ну, так! Шановні колеги, не уходьте із залу. Зайдіть сюди.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про міжнародні автомобільні перевезення» ([№ 0349](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, надійшла заява з вимогою про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

Бакунець Павло Андрійович. Будь ласка, до 3 хвилин.

БАКУНЕЦЬ П.А. 30 квітня далекого 1918 року, коли українці вийшли на так звані рубежі, кордони Української Народної Республіки, є тим днем, коли сьогодні своє професійне свято відзначають наші відважні серця – наші прикордонники. Вони ті, хто першими зустрічають на рубежах такої гарної, суцільної Української держави ворога – в 2014, в 2022 роках, щодня на різних кордонах.

Також прикордонники – це ті мужні, дисципліновані люди, котрі бережуть порядок і дисципліну на всіх інших кордонах. На західних кордонах у Краковці, Шегинях, Раві-Руській, які ви часто перетинаєте, є повний порядок. Особлива подяка за перші дні і тижні повномасштабного вторгнення, тоді, коли прикордонники, незважаючи на таку величезну кількість українців, зуміли правильно організувати роботу на всіх кордонах. Тому, можливо, незважаючи на те, що сьогодні є відсутній основний керівник, все-таки дисципліна і порядок в Прикордонних військах України чітко збережені. Ми дякуємо їм у цей день – День прикордонника України.

Сьогодні прикордонники є в структурі сил оборони. З цієї трибуни я звертаюся до Кабінету Міністрів з проханням підвищити їм заробітну плату. Ми прекрасно розуміємо, що немає верхньої межі оплати за ризик своїм життям в окопі, на фронті. Скільки це коштує протягом одного дня, одного тижня, одного року неможливо встановити. Але я закликаю збільшити розмір базових грошових виплат нашим захисникам, у тому числі прикордонникам, бо отримувати на руки 20 тисяч 500 гривень – це швидше ганьба від держави, а не подяка нашим захисникам. Ми закликаємо Кабінет Міністрів знайти шляхи

доплат, аби допомогти нашим захисникам все-таки хоч трохи краще відчуту турботу від держави. У них є свої сім'ї, родини, діти, плани. Кабінет Міністрів повинен знайти шлях, як допомогти захисникам, які роблять найважливіше, відчуту хоч трохи турботу з боку державних органів. Завдяки нашим захисникам сьогодні стоїть наша країна і кожен із вас має можливість приходити на своє робоче місце.

З повагою до тих найвідважніших українських сердець...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Павле Андрійовичу.

Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено.

Дякую всім за роботу. Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Тримаймо стрій! Слава Україні!